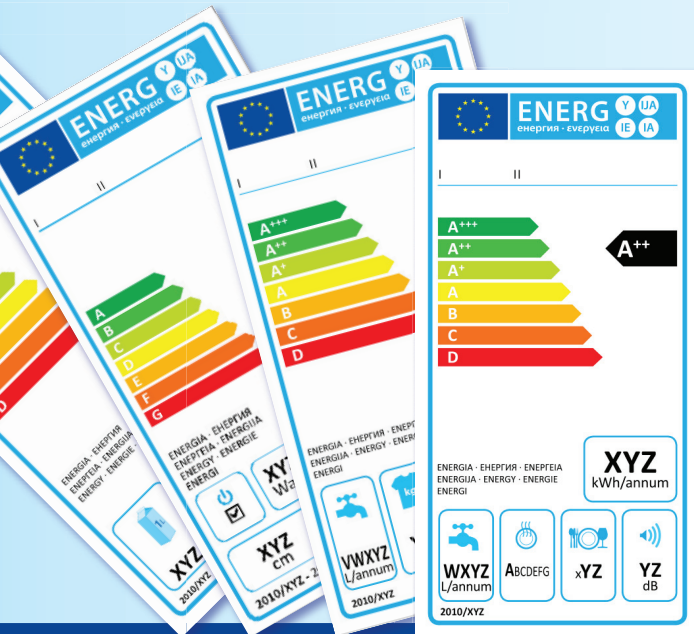

Come On Labels

Energetsko označavanje proizvoda

Informacije za maloprodaju

ENERG
енергия · ενεργεια

ENERG
енергия · ενεργεια

Y UA
IE IA

II

I

II

A++

XYZ
kWh/annum

XYZ
kWh/annum

XYZ
Watt

XYZ
inch

ENERGIA · ЕНЕРГИЯ · ENERGIJA · ENERGI
ENERGIJA · ENERGY · ENERGIE
ENERGI

XYZ
kWh/annum

XYZ
cm

VWXYZ
L/annum

Y,Z
kg

WXYZ
L/annum

ABCDEFG

YZdB

xYZ

YZ
dB

2010/XYZ - 2011

2010/XYZ

2010/XYZ

Poštovani,

U prosincu 2010. godine, u trinaest zemalja Europe započela je provedba novog projekta vezanog uz energetske označavanje kućanskih uređaja, pod nazivom »Common appliance policy – All for one, One for all – Energy Labels« skraćeni naziv »**Come On Labels**«.

Projekt financira **Intelligent Energy Europe (IEE)** (Program za inteligentnu energiju Europe), a iz Hrvatske u projektu sudjeluje tvrtka **ELMA KURTALJ d.o.o.**

Cilj projekta je opće unaprijeđenje energetske učinkovitosti kućanskih uređaja, uporaba efikasnijih energetskih proizvoda, pružanje informacija proizvođačima, uvoznicima i trgovcima o pravilnom označavanju uređaja, bolja informiranosti korisnika – potrošača, povećati osviještenost građanstva/kupaca, unaprijediti energetku učinkovitost naših domova i zaštita okoliša.

Stalna potražnja kupaca za kupnjom energetski učinkovitijih uređaja, praćenje i uspoređivanje operativnih parametara potrošnje energije pri njihovoj kupnji, kao i promjena zakona o energetskom označavanju kućanskih uređaja potaknuli su nas na pripremu ovog programa obuke.

Više informacija vezanih za označavanje kućanskih uređaja i projekt »**Come On Labels**« pronaći ćete na:

www.come-on-labels.eu

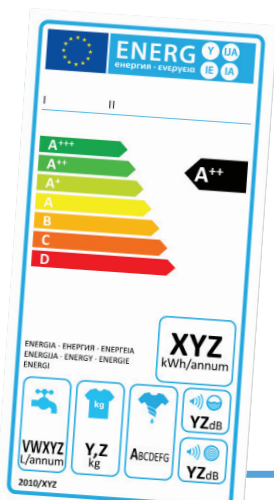

www.elma.hr

Energetsko označavanje proizvoda

Informacije za maloprodaju

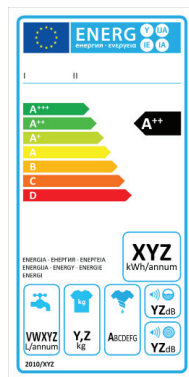
Sadržaj

- Što je energetska oznaka
- Zašto je energetska oznaka važna za maloprodaju
- Pregled energetske oznake
- Kako, kada i tko treba istaknuti oznaku
- Primjeri nepravilno označenih uređaja
- Činjenice o energetskim oznakama i proizvodima

Što je energetska oznaka ?

- Energetska učinkovitost uređaja ocijenjena prema uvjetima razreda **energetske učinkovitosti**
- Razredi idu primjerice, od A+++ do D ili od A do G, gdje je A+++ (ili A) energetska najučinkovitiji, a D (ili G) najmanje učinkovit
- Oznake kupcima pružaju i druge korisne informacije, kao što su radne karakteristike razreda, kada biraju između raznih modela.

Zašto je energetska oznaka važna za maloprodaju i prodavača

Nije samo

- Zakonska obveza, potvrđena od zakonodavstva

Nego i

- Tržišna prilika za osiguravanje interesa potrošača
- Povjerenje u trgovinu, i
- Doprinos smanjenju komunalnih računa potrošača.

Potrošači su spremni platiti više za učinkovitije proizvode

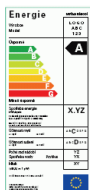
- ▶ Istraživanje tržišta pokazuje da su potrošači spremni platiti znatno veći iznos za proizvod koji očito ima veću energetska učinkovitost od drugog.
 - ▶ Neke studije navode više od 40–50 %.

• Izvor: Navigant 2012, i St. Gallen 2010

5

Pregled energetska oznaka

- ▶ Proizvodi sa “**starim**” oznakama: električne pećnice, klima uređaji, sušilice rublja, rasvjeta

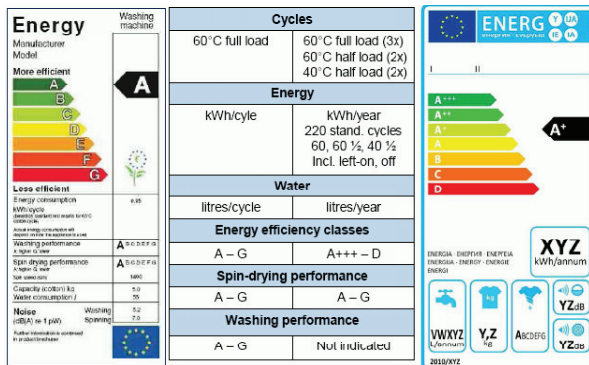

- ▶ Proizvodi sa “**novim**” oznakama: rashladni uređaji uključujući hladnjake za vino, perilice rublja, perilice posuđa, televizori

6

Prijelaz sa stare na novu energetska oznaku – primjer: perilica rublja

Izvor:
Perilica rublja:
 Glavni kriterij za najbolju dostupnu tehnologiju BAT – Barbara Josephy, EEDAL 2011

➤ Nova oznaka će se koristiti za:
 Klima uređaje (od 1/2013)
 Kućnu rasvjetu (od 9/2013)

➤ Proizvodi sa “novim” oznakama koji su u pripremi*: Električni grijači vode, bojleri i sušilice rublja

* (Ovaj dokument je izdan 3/2012)

Glavne značajke novog zakona (I)

- Postupno uvođenje “+” znakova
- U načelu samo 7 energetske razreda
- Nova metodologija izračuna
- Godišnja potrošnja energije nasuprot potrošnji po ciklusu

9

Glavne značajke novog zakona (II)

- Neutralni jezik (isti za cijelu EU)
- Energetski razredi na oglasima
- Minimalni zahtjevi eko-dizajna (ne za sve razrede)

10

Glavne značajke novog zakona (III)

- Uklonjene performanse pranja za **perilice rublja i posuđa**
 - EU zakonodavstvo zahtijeva da svi modeli imaju učinak pranja razred A

11

Kako bi oznaka trebala biti prikazana:

- Fizički prikazana na proizvodu u trgovini – na vrhu ili prednjoj strani, ne prekrivena/sakrivena
- Na prodajnom mjestu,
 - **Posebna** pravila informiranja vrijede za prodaju putem interneta i reklamne materijale (npr. energetske razred mora biti prikazan sa cijenom)
- Dobavljač osigurava oznaku, a maloprodaja ju mora prikazati

12

Odgovornost dobavljača / trgovaca

- ▶ Dobavljači trgovcima daju EU energetska oznaka (i kratke informacije za proizvode sa “starim” oznakama) besplatno;
- ▶ Dobavljači su odgovorni za točnost pruženih informacija;
- ▶ Trgovci moraju prikazati oznaku na jasno vidljivom mjestu, na vrhu ili prednjoj strani proizvoda;
- ▶ To vrijedi i za ugradbene uređaje, proizvode vidljive u namještaju ili dizajnirane proizvode, te zapakirane proizvode.

13

Primjeri nepravilno označenih uređaja

(Prikazane slike su uzete od partnera projekta Come On Labels od 2/2012 u trgovinama iz EU)

- ▶ Napomena: Energetske oznake moraju biti proizvedene na način da ne oštećuju uređaj i ne ostavljaju tragove

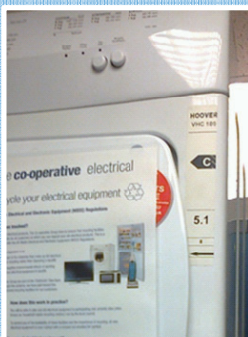
14

Bez ikakvih oznaka

15

Samo trake starih oznaka

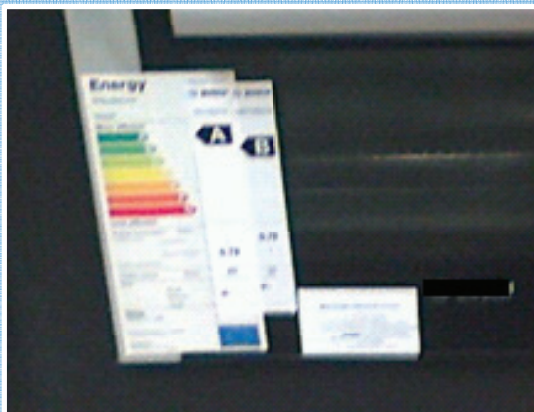
16

Nedostaje traka s podacima

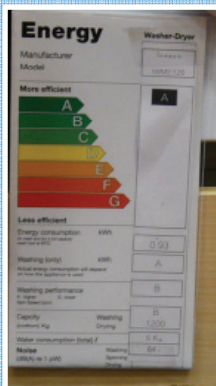
17

Dvije različite trake s podacima

18

Oznake vlastite izrade...

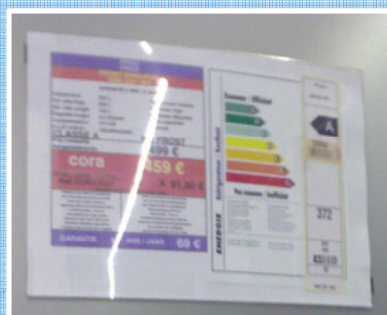
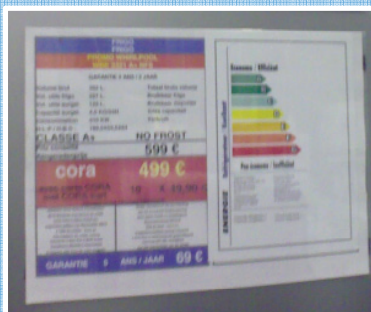

Trgovci su dužni koristiti oznake koje daje dobavljač!

19

U maloprodaji se ne smiju koristiti oznake kućne izrade

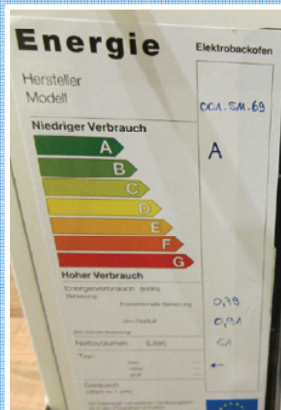
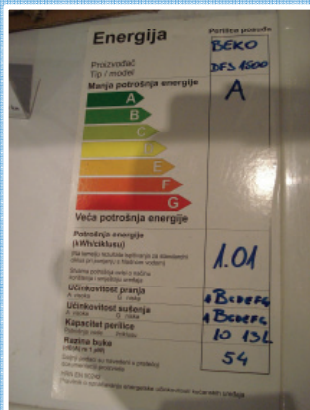

Trgovci su dužni koristiti oznake koje daje dobavljač!

20

Oznake vlastite izrade prodavača

21

Oznake moraju biti čitljive, postavljene na vidljivom mjestu, na vrhu proizvoda ili s prednje strane

22

Oznake su obvezne i za proizvode koji se prodaju samo u kutiji

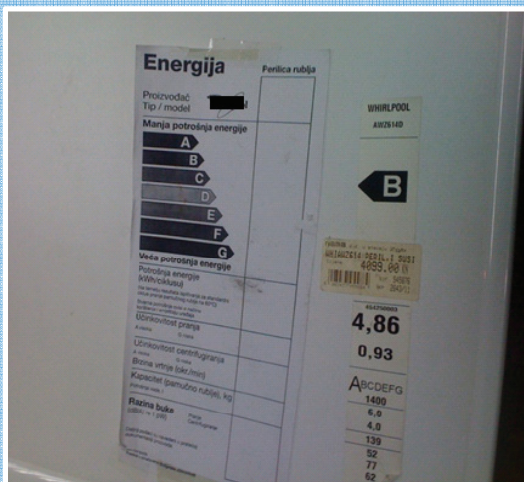
Napomena: Svi proizvodi izloženi u prodajnom prostoru bilo s kutijom ili bez nje, moraju nositi energetska oznaku

23

Crno-bijela kopija izrađena u trgovini

Pitajte proizvođača ili njihovu udruhu za originalni primjerak!

24

Izvana nova, iznutra stara oznaka

25

Energetsku oznaku prekrivaju druge informacije

26

Pogrešno mjesto

27

Skrivena oznaka

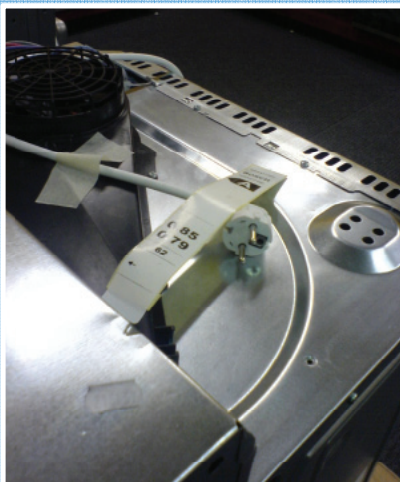
28

Potpuno skrivena oznaka (pogrešno mjesto)

29

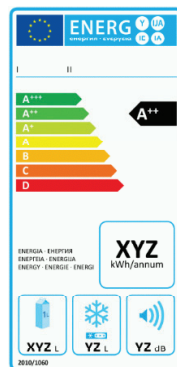
Pogrešno mjesto – samo traka s podacima

30

Informacije na energetske oznaci

- Godišnja potrošnja energije (nova oznaka) ili ciklusna (stara oznaka)
- Potrošnja vode (kod perilica rublja i posuđa)
- Buka, zapremina, razred učinkovitosti sušenja /centrifugiranja ...

Ikone na oznaci koje potrošači najmanje razumiju – televizijski prijemnici

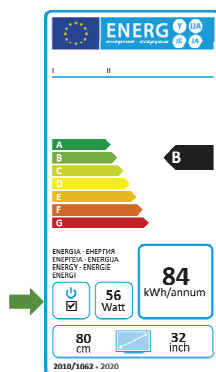
- Dostupno prekidač za isključivanje (ne stand-by)

- Potrošnja energije kada je uređaj uključen (ne potrošnja po satu)

- Godišnja potrošnja energije (ne potrošnja po satu ili danu)

Ikone na oznaci koje potrošači najmanje razumiju – perilice posuđa

VWXYZ
L/annum

- Godišnja potrošnja vode u litrama (280 ciklusa)

ABCDEFG

- Razred učinkovitosti sušenja

.XYZ

- Kapacitet kod standardnih postavki

33

Ikone na oznaci koje potrošači najmanje razumiju – perilice rublja

VWXYZ
L/annum

- Godišnja potrošnja vode u litrama (220 ciklusa, kombinacija programa pranja)

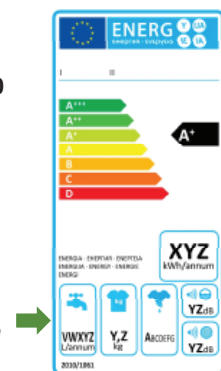
ABCDEFG

- Razred učinkovitosti centrifugiranja

XYZ
kWh/annum

- Godišnja potrošnja električne energije (220 ciklusa, kombinacija programa pranja)

34

Ikone na oznaci koje potrošači najmanje razumiju – rashladni uređaji

➤ Godišnja potrošnja energije, temeljena na standardnim rezultatima testiranja u 24 sata

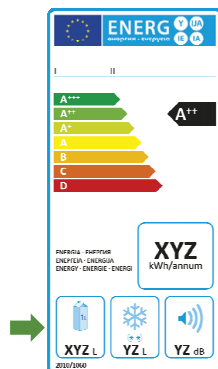
➤ Emisija buke u decibelima

➤ Ukupna zapremina svih odjeljaka za smrznutu hranu

➤ Ukupna zapremina svih odjeljaka bez odjeljaka za zamrzavanje

35

Koje energetske razrede možete pronaći na tržištu? Utjecaj Eko-dizajn zakonodavstva.

Razred A je **minimum** za:

- Hladnjake, zamrzivače i njihove kombinacije* (od 7/2012 samo A+)
- Perilice rublja (od 12/2013 samo A+)
- Perilice posuđa (za 60 cm od 12/2013 samo A+)

* Osim apsorpcijske chiller (rashladne) tehnologije koja troši više energije

36

Što znači “+” znak?

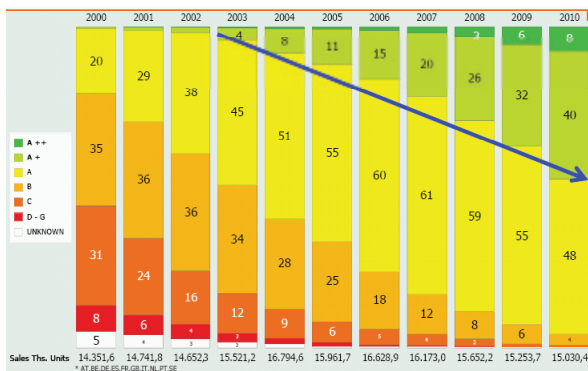
- **Rashladni uređaji:**
A+++ je 60 % efikasniji od proizvoda A razreda.
- **Perilice rublja:**
A+++ je 32 % efikasniji od A.
- **Perilice posuđa:**
A+++ je 30 % efikasniji od A.

Note: Većina energetskih oznaka će imati samo 7 razreda, tako će ljestvica ići npr. od A do G ili A+++ do D.

37

Poboljšana učinkovitost uređaja po godinama (rashladni uređaji, 10 EU zemalja)

Izvor: GfK

38

Zamjena starih uređaja

- Postoji oko 188 milijuna velikih uređaja koji se koriste u domovima diljem Europe starijih od 10 godina.
- Potrošnja vode i energije takvih uređaja je nepotrebno visoka. Današnji najmoderniji hladnjaci, primjerice, trebaju 70 % manje energije nego prosječan hladnjak prije 10 godina.
- S ekološkog stajališta, razumno je zamijeniti staru opremu novim uređajem, čak i kad se uzme u obzir zahtjev za proizvodnjom i reciklažom.

Izvor: CECED, ÖkoInstitute:

http://www.ceed.org/IFEDE//easnet.dll/ExecReq/WPShowItem?eas:dat_im=010149

39

Zaključak

- Osiguranje ispravnog označavanja proizvoda je u najboljem interesu prodaje
- Postaviti oznake na vidljivo mjesto proizvoda, na vrh ili na prednju stranu
- Educiranjem i informiranjem kupaca o energetske označenim proizvodima, možete zainteresirati kupce za uređaje koji štede energiju, te za kupnju u Vašoj trgovini!

40

Preporuka od:

Europska Komisija, DG Energy:

► “Potreba za energijom u kućanstvu iznosi 25 % od ukupnih potreba za energijom u EU. Struja korištena za uređaje u kućanstvu pokazuje najveći porast. Energetsko označavanje kućanskih uređaja je vrlo vidljivo potrošaču, te mu je namjera povećati svijest potrošača o stvarnoj potrošnji energije kućanskih uređaja kroz vidljive i jasne oznake na prodajnom mjestu.”

http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/labelling_en.htm

41

Preporuka od:

Nacionalno tijelo za nadzor nad tržištem – Državni inspektorat za energiju u Republici Hrvatskoj:

► “Energetsko označavanje je važan alat za podupiranje energetske učinkovitosti u kućanstvu, motivirano mogućnostima za manje financijske izdatke koji su potrebni za rad kućanskih uređaja. Ispravna upotreba energetske oznake i njihovo pravilno postavljanje na proizvode ponuđene u trgovinama nije samo pravna obveza, potvrđena od tijela za nadzor tržišta, nego i alat za bolju orijentaciju potrošača i predstavljanje usluga trgovine svojim kupcima.”

42

Preporuka od

Europski odbor domaćih proizvođača opreme (CECED, www.ceced.eu), predstavlja industriju kućanskih uređaja u Europi:

► Svi smo svjesni potrebe za izbjegavanjem nepotrebne potrošnje (dragocjenih resursa) energije i vode. Energetska oznaka poboljšava svijest potrošača i razumijevanje o njihovoj potrošnji energije kroz uređaje koje će koristiti nakon kupovine. Kako u trgovinama tako i na internetu, trgovci imaju bitnu ulogu u promicanju i objašnjavanju energetske oznake, te na taj način pomažu potrošačima u ispravnoj kupnji.

www.newenergylabel.eu

43

Preporuka od:

Europsko vijeće za energetske učinkovito gospodarstvo, ECEEE, neprofitna i neovisna organizacija:

► Energetsko označavanje proizvoda donosi jasne prednosti potrošačima i štedi njihov obiteljski budžet. To je usluga koju maloprodaja može i mora davati svojim kupcima.

www.eceee.org

44

Kontakti i dodatne informacije

Projekt

Come On Labels

Sadrži informacije o:

- Europskom zakonodavstvu vezanom za označavanje proizvoda
- Pravilnom prikazu oznaka u trgovinama
- Potvrda testiranja proizvoda
- Marketinške aktivnosti za potrošače
- Ranija i bolja zamjena starih uređaja

www.come-on-labels.eu

Predstavljeno “Come On Labels” projektom

- Koordinirano od SEVEN-a, The Energy Efficiency Center, **Czech Republic**
juraj.krivosik@svn.cz
- Organizirano tijekom prosinca 2010 – svibnja 2013
- Aktivan u 13 država: Öko-Institut – **Njemačka**, Austrian Energy Agency – **Austrija**, KAPE – **Poljska**, Ekodoma – **Latvija**, ABEA – **Belgija**, CRES – **Grčka**, ESCAN – **Španjolska**, ENEA – **Italija**, Elma Kurtalj – **Hrvatska**, SWEA – **Engleska**, Projects in Motion – **Malta**, Quercus – **Portugal**.

Ovaj dokument je izrađen u sklopu Come On Labels projekta, podržan od strane Intelligent Energy Europe programa. Autori imaju isključivu odgovornost za sadržaj. Ne odražava nužno mišljenje Europske Unije. Ni EACI niti Europska komisija nisu odgovorne za bilo koju upotrebu sadržanih informacija.

Travanj 2012.

Više informacija vezanih za označavanje kućanskih uređaja i projekt »Come On Labels« pronaći ćete na:

www.come-on-labels.eu

iii

www.elma.hr

ELMA KURTALJ d.o.o.
Ivana Matetića Ronjgova 117,
10000 Zagreb
Tel: +385 1 3035 555
Fax: +385 1 3035 599
e-mail: elma@elma.hr

Isključivu odgovornost za sadržaj ovog dokumenta preuzimaju autori. To ne odražava nužno stajalište Europske Unije. EACI i Europska komisija nisu odgovorni za korištenje bilo kojih informacija sadržanih unutar dokumenta.